

DIGITAALISEN TEOKSEN JATKOTYÖSTÄMINEN ANA-
LOGISESSA MUODOSSA

Taberman Erik

Opinnäytetyö

Kuvataiteen koulutus
Kuvataiteilija (AMK)

2023

Kuvataiteen koulutus
Kuvataiteilija (AMK)

Tekijä	Erik Taberman	Vuosi	2023
Ohjaaja(t)	Eija Rajalin		
Toimeksiantaja	Lapin ammattikorkeakoulu		
Työn nimi	Digitaalisen teoksen jatkotyöstäminen analogisessa muodossa		
Sivumäärä	32		

Opinnäytetyöni suunnitelmana oli kokeilla erilaisia tekniikoita, joita käyttäen digitaalisesti työstettyä teosta voisi jatkotyöstää analogisessa muodossa näin leimaten sen uniikiksi kappaleeksi ja tehden siitä lähestyttävämmän sekä helpommin taiteeksi mielletävän yleisön ja mahdollisten asiakkaiden silmissä. Opinnäytetyön pääkysymys oli miten muuttaa digitaalinen teos uniikiksi analogiseksi versioksi, jotta siitä tulisi lähestyttävämpi yleisön ja taidemarkkinoiden näkökulmasta.

Tein opinnäytetyötä varten kolme erillistä teosta, joiden työstöprosesseissa kokeilin erilaisia jatkotyöstötekniikoita. Opinnäytetyöni edustaa taiteellista tutkimusta, eli tutkimusta taidetta tekemällä. Opinnäytetyöni ei esitele teosten digitaalista vaihetta, vaan on täysin keskittynyt digitaalisten teosten tulostamisen jälkeen suoritettuihin jatkotyöstökokeiluihin. Tulostin kolme teosta erilaisia tulostusmenetelmiä käyttäen, ja näiden ominaisuuksia myös käsiteltiin. Taltioin työstöprosessien etenemistä sanallisten kuvauksien lisäksi valokuvaamalla.

Lopputuloksia tarkastelin laadullisella menetelmällä eli paneutuen teoksien ja niiden työstöprosessien onnistumiseen yksilöllisellä tasolla. Teoksia ja tekniikoita arvioin perustuen siihen, pidinkö siitä, miltä lopputulos näyttää. Pohdin myös sitä, miten merkitykselliseltä jatkotyöstämisprosessi tuntui ja miten siihen voi vaikuttaa. Opinnäytetyöni lopputuloksena syntyi kolme viimeisteltyä, analogisessa muodossa jatkotyöstettyä teosta sekä tässä raportissa esitettyä kokemuseräistä tietoa, joka voi olla hyödyksi henkilöille, jotka suunnittelevat kokeilevansa vastaavanlaista työskentelymenetelmää.

Avainsanat digitaalinen piirtäminen ja maalaaminen, tulostaminen, printtaaminen, jatkotyöstäminen, analoginen, digitaalinen taide analogiseksi

Degree Programme in Fine Arts
Bachelor of Culture and Arts

Author	Erik Taberman	Year	2023
Supervisor(s)	Eija Rajalin		
Commissioned by	Lapland University of Applied Sciences		
Title	Further Processing of a Digital Painting in Analogue Form		
Number of pages	32		

In my thesis, I tried out different techniques, which could be used to further process a digital piece in analogue form. By doing this, I would convert the piece from an endlessly reproduceable digital file into a unique item. The purpose of this was to make the piece more approachable and easier to be perceived as fine art, from the point of view of the audience and the art market. The primary research question of the thesis is; how to convert a digital piece of art into a unique analogue version, which would make it more approachable in the eyes of the audience and the art market.

During the thesis project, I created three different pieces of art, in the creation processes of which I tried out different post-printing techniques. My thesis represents artistic research, which means not only research on art related topics, but research by actually creating art. The thesis does not include descriptions of the digital phases of the artworks, but is solely focused on the work which took place in analogue form, after the printing of the digital images. I printed the digital pieces using various available printing methods, which are also introduced in the thesis report. I recorded the progress of the thesis project, in addition to written descriptions, in the form of pictures.

I examined the final results using qualitative research method. I rated the success of the artworks and the post-printing techniques based mainly on whether the end result looked good to me. I also reflected on how reasonable the process felt as a whole. The final results of the thesis project consist of three finalized artworks, and experience based information, which may be of use to people, who are interested in trying out further processing of a digital artwork, in analogue form.

Keywords digital painting, printing, analogue, digital painting to analogue, post-printing work

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 ENSIMMÄINEN TEOS.....	7
2.1 Ensimmäisen teoksen tulostaminen ja jatkotyöstämisen suunnittelu	7
2.2 Ensimmäisen teoksen jatkotyöstöprosessi	9
2.3 Toinen yritys	13
3 TOINEN TEOS	17
3.1 Toisen teoksen tulostaminen ja jatkotyöstämisen suunnittelu.....	17
3.2 Toisen teoksen jatkotyöstöprosessi	19
4 KOLMAS TEOS.....	24
4.1 Kolmannen teoksen tulostaminen ja jatkotyöstämisen suunnittelu	24
4.2 Kolmannen teoksen jatkotyöstöprosessi.....	25
5 TULOKSET JA PÄÄTÄNTÄ.....	28
5.1 Tekniikoiden ja teoksien onnistumisesta.....	28
5.2 Tulevaisuudessa	30
LÄHTEET.....	32

1 JOHDANTO

Digitaalinen taide, tai tässä yhteydessä tarkemmin digitaalinen piirtäminen ja maalaaminen, nähdään usein soveltavan kuvataiteen kuten teolliseen tarkoitukseen tehtävän suunnittelun tai kuvituksen työkaluna. Digitaalisesti työskentelevän kuvataiteilijan voi olla haastavaa tulla nähdyksi taiteilijana sanan perinteisessä merkityksessä, eikä jonkinlaisena soveltavan puolen visuaalisena suunnittelijana. Tällaisen kuvan voisi nähdä johtuvan siitä, että digitaalinen kuvataide sopiikin ominaisuuksiltaan analogista taidetta paremmin teolliseen käyttöön digipiirtämis- ja kuvanmuokkausohjelmien kattavan työkalu- ja tehostetarjonnan lisäksi, koska digitaalisesti tehty työ on jo alkujaan digitaalisessa muodossa, helposti jaettavissa, muokattavissa ja monistettavissa.

Perinteinen, oikeilla maaleilla ja siveltimillä tuotettu työ ei sovellu tällaiseen nopeatempoiseen teolliseen työskentelyyn yhtä toimivasti kuin digitaalinen työskentely. Sen sijaan ihmisten on yleisesti helpompi mieltää perinteinen maalaus taiteoksena. Digitaalinen tiedosto on loputtomiin monistettavissa, kun taas analoginen maalaus on ainoa olemassa oleva kappale, mikä tekee sen arvosta helpommin käsitettävän. Digitaalinen teos on tiedosto, jonka avatakseen tarvitsee tietyn tietokoneohjelman, eikä sitä saa seinälle muussa muodossa kuin printtinä. Analoginen maalaus vuorostaan on luonteva nostaa seinälle roikkumaan.

Opinnäytetyöni käsittelee digitaalisesti maalatun teoksen tulostamista ja jatko-työstämistä analogisessa muodossa niin, että teoksen digitaalinen versio jää vain työvaiheeksi ja analogisen version voi nähdä olevan viimeistelty teos. Digitaalisen teoksen jatko-työstämisen ja tällä tavoin muuntamisen analogiseen muotoon on tarkoitus helpottaa teoksen näkemistä taiteena. Analogisesti tapahtuva jatko-työstäminen leimaa printatun teoksen uniikiksi kappaleeksi. Jatko-työstämisvaiheessa kokeilen erilaisia tekniikoita, joita käyttäen printtiä voi muokata.

Digitaalisen teoksen voi myydä varsin samaan tapaan kuin perinteisen maalauksenkin, joskin eri muodossa. Perinteisestä maalauksestakin voi olla olemassa valokuvia ja printtejä, jotka eivät kuitenkaan vesitä alkuperäisen arvoa. Digitaalisen teoksen kohdalla alkuperäisyyttä voi olla vaikea todistaa, mutta digitaalisen

taiteen kohdalla voitaisiinkin keskittyä enemmän teoksen omistajuuteen kuin siihen, mikä yksittäinen kopio on alkuperäinen. Digitaalinen taide on myös kasvavassa määrin näkyvillä korkeankin taiteen piireissä. Viime vuosina muun muassa NFT-mania toi digitaalisesti tehdylle kuvalle valtavirran huomiota, jopa maallikkosten parissa (Clark 2022). NFT-markkinoista ja niiden toimintaperiaatteista nykyisessä muodossaan voi olla montaa mieltä, mutta suhtautuminen digitaaliseen kuvataiteeseen jonain muuna kuin vain teollisuuden työkaluna kehittyy. Espanjalaisen taidekriitikon, kuraattorin ja tutkijan Paul Waelderin mukaan voisi NFT-tekniologia jäädä tulevaisuudessa, uutuudenhurmoksen laannuttua, tekniseksi yksityiskohdaksi, joka ei peittoa teoksen merkitystä taiteena, mutta kuitenkin mahdollistaisi digitaalisen taiteen tehokkaan myymisen (Tanni 2021). Kuitenkin toisiksi, kun kävelee kadulla galleriatilan ohi, niin harvoin näkee sisällä roikkuvan digitaalisia maalauksia. Opinnäytetyössäni käsiteltävä ja kokeiltava tekniikka koittaa etsiä kompromissia digitaalisen kuvataiteen ja sen väliltä, minkä ihmiset yleisesti helpommin mieltävät oikeaksi taiteeksi.

Opinnäytetyöni pääkysymys on miten muuttaa digitaalinen teos uniikiksi analogiseksi versioksi, jotta siitä tulisi lähestyttävämpi yleisön ja taidemarkkinoiden näkökulmasta. Tähän kysymykseen etsin vastausta taiteellisen tutkimuksen avulla. Taiteellinen tutkimus tarkoittaa tutkimusta ei pelkästään taiteeseen liittyen, vaan taidetta tekemällä (Biggs & Karlsson 2010, 44). Tarkastelen taiteellisella tekemisellä keräämiäni havaintoja ja kokemuksia laadullista tutkimusmenetelmää käyttäen.

Opinnäytetyöni saattaa olla kiinnostava ja hyödyllinen henkilöille, jotka pitävät digitaalisesta työskentelystä, mutta haluaisivat lopputuloksen olevan fyysinen esine tiedoston sijaan. Aihepiiri on sellainen, jota kannattaa miettiä, jos työskentelee digitaalisesti, mutta haluaisi kuitenkin lähestyä perinteistä taiteilijan uraa.

2 ENSIMMÄINEN TEOS

2.1 Ensimmäisen teoksen tulostaminen ja jatkotyöstämisen suunnittelu

Ensimmäisen kolmesta digitaalisesta maalauksesta (kuvio 1), tulostin Hahnemühle Photo Rag -paperille, käyttäen Canonin imagePROGRAF-sarjan suuren kuvatulostinta. Tämä tuloste on kolmesta tulosteesta korkealaatuisin, mutta negatiivisena puolena voi jo alkajaisiksi pitää sitä, että tämän tasoisen taidetulosteen tuottaminen on kallista. Jatkotyöstämisessä käyttämäni tekniikat ovat kokeellisia, ja tällaisen tulosteen pilalle meneminen olisi ikävä taloudellinen tappio. Tulosteen pilaamisen pelko voi rajoittaa sitä, miten avoimesti jatkotyöstöprosessiin uskaltaa heittäytyä, mikä saattaa johtaa kankeampaan lopputulokseen.

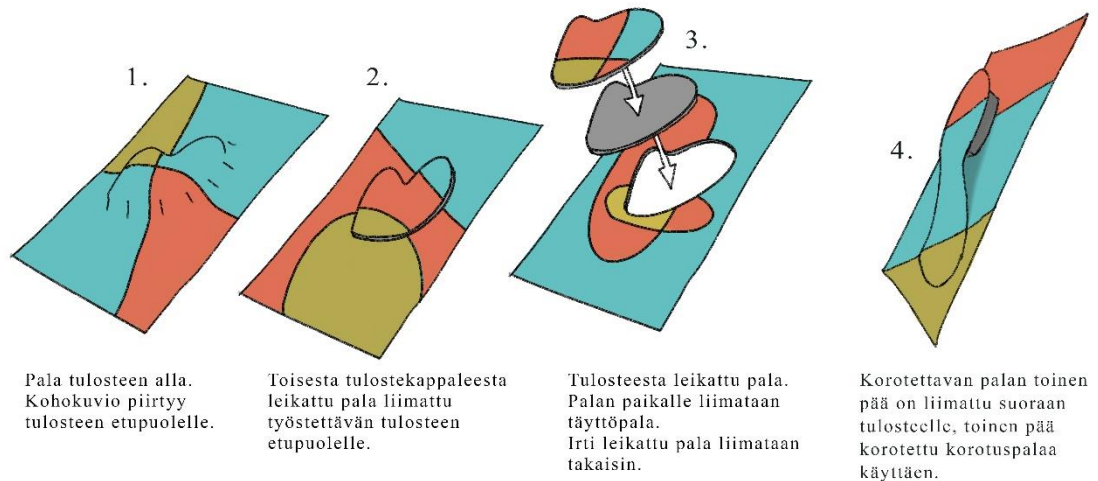
Kuvio 1. Ensimmäinen digitaalisista teoksista

Ennen kuin aloin käsittelemään itse tulostetta, luonnostelin digitaalisesti, Adobe Photoshopia käyttäen, tulosteesta otetun valokuvan päälle (kuvio 2). Ideanani oli korottaa joitakin tulosteen pinnan alueita ylöspäin rakentaakseni tulosteeseen kolmiulotteista pintarakennetta.

Kuvio 2. Korotettujen alueiden suunnittelua

Tulosteen pinnan korottamiseksi suunnittelin muutamaa erilaista lähestymistapaa. Pinnan taakse, jonkinlaiselle joustamattomalle takalevyille, voisi asettaa esimerkiksi muotoon leikatun kartongin palasen, joka pingottaisi pintaa kuprulle eteenpäin luoden etupuolelle korotetun alueen (kuvio 3, kohta 1). Toinen vaihtoehto olisi sellainen, että tulosteen etupuolelle liimaisi leikattuja palasia. Tämän voisi toteuttaa niin, että tulosteesta on useita varakappaleita, joista voi leikellä paloja irti ja liimailla niitä päällekkäin luoden tällä tavoin korkeutta (kuvio 3, kohta 2). Jos tulosteesta ei ole useampaa kappaletta saatavana, voisi toimia niin, että tietyn palan leikkaa irti, sen paikalle liimaa kartongista samaan muotoon leikatun palasen, jonka jälkeen irti leikattu palanen liimattaisiin jälleen paikalleen, mutta se asettuisi nyt korkeammalle kuin ympäröivä pinta (kuvio 3, kohta 3). Sen sijaan, että korokepalasia liimaisi suoraan pohjalla olevan tulosteen pinnalle, voisi niitä myös korottaa muotoon leikattuja korokepaloja käyttäen. Korokepalojen ei tarvitsi olla osia itse kallisarvoisista tulosteista, vaan korokkeina voisi käyttää mitä hyvänsä kasattuja kartonginpaloja tai vaikka styrox-palikoita (kuvio 3, kohta 4).

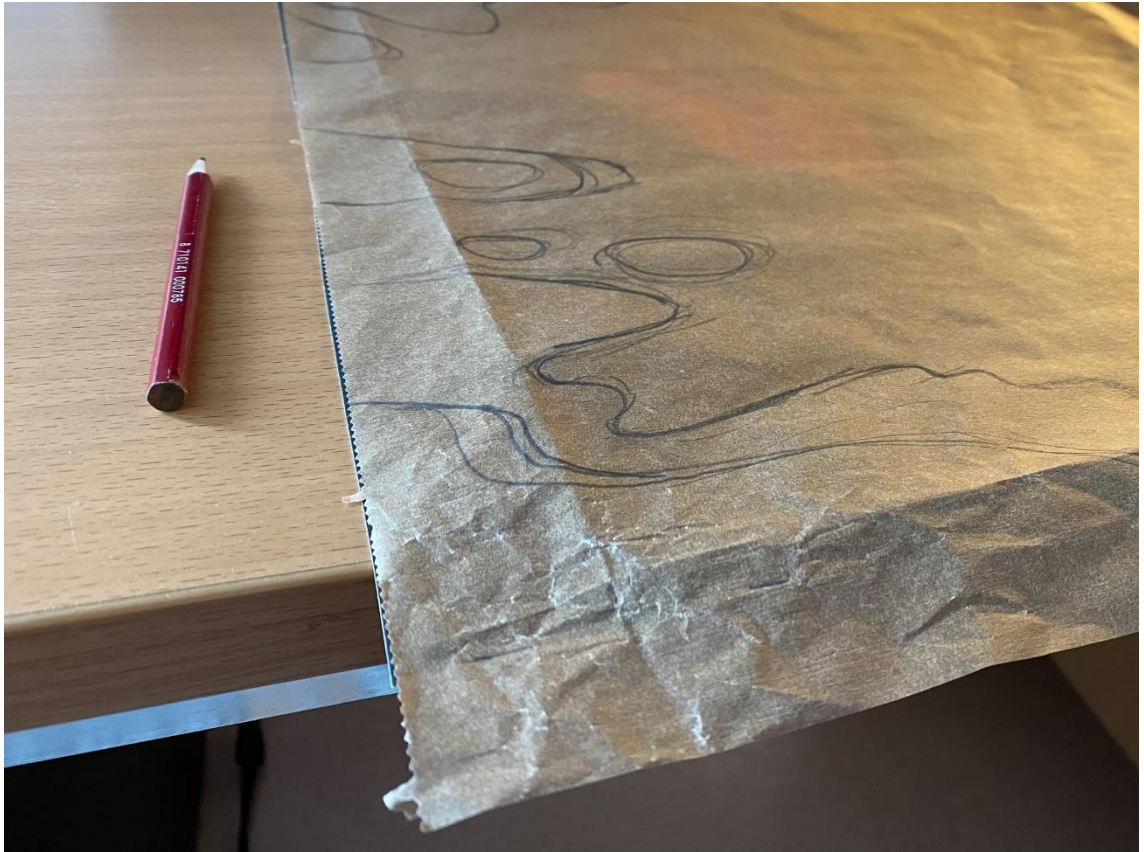

Kuvio 3. Tekniikoita pinnan korottamiseen

Päädyin tämän teoksen kohdalla käyttämään jälkimmäisintä tekniikkaa, sillä tulostuspaperi oli niin jäykkää, että takalevyille liimatut palaset eivät olisi piirtyneet tulosteen etupuolelle halutulla tavalla. Suoraan etupuolen pinnalle liimatut palaset eivät tässä tapauksessa nostaneet pintaa tarpeeksi korkealle, jotta tehoste olisi ollut niin näyttävä kuin ajattelin. Testaillessani huomasin, että jos korotettavia palasia asettaisi suoraan pohjatulosteen päälle, niin tarvitsisi niitä korkean pinon, jotta tehosteesta saisi huomattavan. Teoksen taka-alalla, avaruudessa, oleviin tähtiin kuitenkin koitin tätä tekniikkaa, sillä ajattelin, että niitä ei tarvitsisikaan nostaa niin huomattavasti kuin suurempia palasia.

2.2 Ensimmäisen teoksen jatkotyöstöprosessi

Luonnosteltuani korotettavien palojen muotoa ja asettelua Photoshopissa asetin tulosteen päälle leivinpaperia, jolle lyijykynällä, Photoshop-luonnosta mallina käyttäen, piirsin leikattavien palojen ääriviivat (kuvio 4). Tämän jälkeen leikkasin palaset saksilla irti tulosteesta.

Kuvio 4. Luonnostelua leivinpaperille

Sain huomata, että tulosteen pinta naarmuuntui todella helposti. Kevytkin raappaisu jollain kovalla tuotti pintaan näkyvän naarmun. Jopa sormien kosketus saattoi irrottaa pinnasta väriä niin, että pintaan jäi haalentunut jälki. En osannut varoa tulosta käsitellessäni tarpeeksi, ja pinta pääsi paikoin kolhiintumaan huomattavasti. Leikkaamisessa apuna käyttämäni leivinpaperi esti minua näkemästä tulosteen pintaa selkeästi, joten en myöskään huomannut aiheutuvaa vahinkoa välittömästi.

Joka tapauksessa, palaset irrotettuani, värjäsin valkoiset reunat tussilla harmaiksi, jotta ne eivät kiinnittäisi huomiota lopputuloksessa (kuvio 5). Värjäsin myös palojen kääntöpuolen tummaksi, vesivärejä käyttäen, jotta mistään ei varmasti pilkistäisi valkoista pintaa.

LEIKKAUSKOH DAN
VALKOINEN REUNA

REUNA VÄRJÄTTY
TUMMAKSI

Kuvio 5. Leikkausreunojen tummentaminen

Nyt kun palaset olivat leikattuna ja valmiina käytettäväksi kokeilin, miten korkea koroke palojen taakse kannattaisi asettaa, jotta efekti olisi selvästi huomattavissa, mutta ei kuitenkaan liiallinen. Päädyin siihen tulokseen, että korotettujen palojen korkeimpien kohtien taakse liimataan seitsemän paperikerroksen korkuinen pino ja matalampien kohtien taakse taas neljän. Käytin korokepinojen valmistamiseen tulosteista irti leikkaamiani valkoisia reunapaloja.

Suunnittelin korokepinot muodoltaan ja kooltaan sellaisiksi, että ne tukevat korotettavaa aluetta, mutta eivät yletä aivan palasen reunoille asti vaan jäävät piiloon lipan alle. Värjäsin myös korokepinot tummiksi vaikeuttaakseni niiden huomaimista. Liimasin korokepinot korotettavien palojen kääntöpuolelle, jotta kokonaisuus olisi valmiina liimattavaksi haluttuun kohtaan pohjatulosteelle (kuvio 7).

Kuvio 7. Korokepinot liimattuna palasen taustapuolelle

Sain sellaisen idean, että osan korotetuista paloista voisi liimata niin, että niiden reunat asettuisivat pohjalla olevan tulosteen reunojen yli. Sain idean kokeillessani palojen asettelemista oikeille paikoilleen pohjatulosteen päälle. Palaset olivat hie- man levällään, mikä näytti mielestäni kiinnostavalta ja jollain tavalla energiseltä, kuin teos olisi räjähtämässä ja laajenemassa. Kokeilin vielä viimeisen kerran pa- lojen asettelua pohjatulosteen päälle ja ollessani tyytyväinen aloin liimaamaan paloja yksi kerrallaan kiinni pohjatulosteeseen.

Korotettujen palasten liimaaminen pohjatulosteelle onnistui ilman merkittäviä vastoinkäymisiä, mutta tähtien liimaaminen osoittautui vaikeaksi ja helposti sot- kevaksi. Tähtipalojen reunojen alta pursusi liimaa, joka kuivui rumannäköisiksi sameiksi tahroiksi. Päädyin repimään tähdet irti ja mietin, miten teoksen voisi kor- jata. Ajattelin, että tähtipalojen jälkeensä jättämät rumat kohdat (kuvio 8) voisi peittää jonkinlaisilla paikkapaloilla, jotka asettelisin niin, että ne näyttäivät tarkoi- tuksenmukaisilta. Päädyin kuitenkin siihen tulokseen, että aloitan prosessin alusta käyttämällä kahta jäljellä olevaa tulostekappaletta, jotka minulla oli juuri siltä varalta, että jotain tällaista kävisi. Prosessin aikaisemmillaakin vaiheilla oli ke- hittämisenvaraa, joten uudelleen aloittaminen oli hyvä ratkaisu.

Kuvio 8. Tulosteen repeillyt pinta tähtipalan irrottamisen jälkeen

2.3 Toinen yritys

Aloittaessani prosessin alusta päätin koittaa tehdä kaiken vähän siistimmin ja paremmin kuin ensimmäisellä kerralla. Ensimmäinen kokeilu oli hapuilua, mutta nyt minulla oli selkeämpi idea siitä, mitä haluan tehdä ja millä tavoin sen saavutan.

Luonnostelin korotettavia paloja jälleen Photoshopissa (kuvio 9), sillä mielestäni niiden muodossa oli kehittämistä. Ensimmäisessä versiossa teoksen vasemmalla puolella olevat palat olivat yksinkertaisemman muotoisia, kun taas oikeanpuoleiset palat olivat huomattavasti monimutkaisempia. Tämä ei välttämättä olisi mikään ongelma, miksipä palojen tarvitsisikaan olla tasakokoisia kummallakin puolella. Halusin kuitenkin kokeilla puolien tasapainottamista. Tulostetta oli myös vaikea leikata siististi, koska paperi on jäykkää ja tulostepinta naarmuuntuu helposti.

Yksinkertaisemmat muodot oli helpompi toteuttaa varovasti ja siististi. Tällä kertaa jätin myös leivinpaperin pois, sillä se vaikeutti leikkaamista. Leikkasin kuvat vapaalla kädellä Photoshop-luonnosta mallina käyttäen.

Kuvio 9. Photoshop-luonnos

Värjäsin leikattujen palojen reunat mustalla tussilla. Käytin mustaa tussia myös palojen kääntöpuolien tummentamiseen. Lopputulosta katsellessani voin todeta, että kääntöpuolia ei olisi tarvinnut tummentaa lainkaan ja toista versiota tehdesäni päädyinkin jo siihen tulokseen, että tummensin vain suikaleet kääntöpuolien reunoilta (kuvio 10). Pajojen leikkausreunat on mielestäni kuitenkin hyvä värjätä, jotta ne eivät paista lopputuloksessa valkoisina juovina.

Kuvio 10. Leikattujen palojen taustapuolien tummennetut reunat

Toimin korokepinojen kanssa samalla tavalla kuin ensimmäistä versiota tehdessäni. Palojen liimaaminen pohjatulosteeseen onnistui ongelmitta. Jätin teoksen taustan koskemattomaksi sillä idea, joka minulla oli tähtien suhteen pilasi ensimmäisen teoksen. Alusta aloittaminen oli ehdottomasti hyvä valinta. Käsittelin tulosteita varovaisemmin ja lopputuloksesta tuli huomattavasti siistimpi kuin ensimmäisestä yrityksestä. (Kuvio 11.)

Kuvio 11. Ensimmäinen teos viimeisteltynä

3 TOINEN TEOS

3.1 Toisen teoksen tulostaminen ja jatkotyöstämisen suunnittelu

Toinen teoksista (kuvio 12) on tulostettu Ifolor-kuvatuotepalvelua käyttäen. Ifolor on kuluttajamarkkinoille suunnattu kuvatuotepalvelu ja huomattavasti edullisempi vaihtoehto ammattilaistasoisin printtitaloihin verrattuna. Tällaisen edullisemmän kuluttajille suunnatun palvelun negatiivisena puolena on se, että tuotantoprosessi on hyvin suoraviivainen, eikä vaihtoehtoja paperilaatujen tai muiden muuttujien suhteen ole juurikaan valittavana. Tulostamistyö hoidetaan liukuhihnamaisesti, eikä vaihtoehtoista voi keskustella ihmisen kanssa.

Kuvio 12. Toinen digitaalisista teoksista

Valitsin Ifolorin tarjonnasta "Canvas- ja sisustustaulut"-osion alta löytyvän "Kuvajuliste"-vaihtoehdon. Tulosteen kooksi valitsin 40x60 senttimetriä. Paperilaatuun

liittyen vaihtoehtoja oli kaksi, matta tai kiiltävä. Valitsin mattapinnan. Hinta yhdelle tällaiselle tulosteelle on tällä hetkellä 16,95 euroa, jos kuljetusta ei oteta laskuihin. Hinta on siis valtavasti edullisempi verrattuna ammattilaisvaihtoehtoihin, joiden kautta tilattuna vastaavan kokoinen tuloste maksaisi vähintäänkin useita kymmeniä euroja.

Olin positiivisesti yllättynyt, kun näin Ifolorin lähettämän tulosteen. Päältäpäin tuloste mielestäni pärjäsi oikein hyvin verrattuna ammattilaislaatuiseen ensimmäisen teoksen tulosteeseen. Huomasin, että tulosteen pinta oli tasaisempi verrattuna ensimmäisen teoksen tulosteeseen, johon käytetyssä Hahnemühle Photo Rag -paperissa on voimakkaampi pintarakenne. Ifolorin mattapintainen kuvajuliste on kuitenkin tulostettu jämäkälle paperille ja ulkonäöllisesti tulosteet ovat niin lähellä toisiaan, että jos ne roikkuisivat seinällä kehystettynä ja lasin takana, olisi aika vaikeaa erottaa kallis tuloste halvasta.

Tämän teoksen jatkotyöstämistekniikaksi suunnittelin tulosteen pinnan osittaista päällystämistä jollakin materiaalilla, joka erottuisi tulosteesta pinnanmuotojen, heijastavuuden ja muutenkin ulkonäkönsä perusteella. Päätin, että alumiinifolio tulisi olemaan käyttämäni ulkopuolinen materiaali teoksen jatkotyöstössä. Ajattelin, että alumiinifolio toimii kiinnostavana ja näyttävänä kontrastina verrattuna tulosteen tasaiseen mattapintaan. Tein jälleen Photoshop-luonnoksen (kuvio 13).

Kuvio 13. Toisen teoksen Photoshop-luonnos

Päätin maalata teoksen taustan, eli hahmon ympärillä näkyvän avaruuden, mustalla akryylimaalilla. Tälle alueelle suunnittelin tekeväni alumiinifoliosta leikkamalla kuviointia. Taustakuviointi tulisi olemaan huomattavin folioelementti, mutta suunnitelmana oli folioida myös osia hahmosta.

3.2 Toisen teoksen jatkotyöstöprosessi

Aloitin jatkotyöstämisen maalaamalla teoksen taustan mustaksi, käyttäen mustaa akryyligessoaa. Valitsin gesson koska ajattelin, että pohjustusaineena gesso loisi hyvän kestävän pinnan, jolle liimata alumiinifoliota. Gesso kuivuttuaan muodostikin luotettavan tuntuisen, aika kovan ja suhteellisen tasaisen mattapinnan. (Kuvio 14.) Gesson kuivuttua luonnostelin maalatuille alueille kuviointia lyijykynää käyttäen.

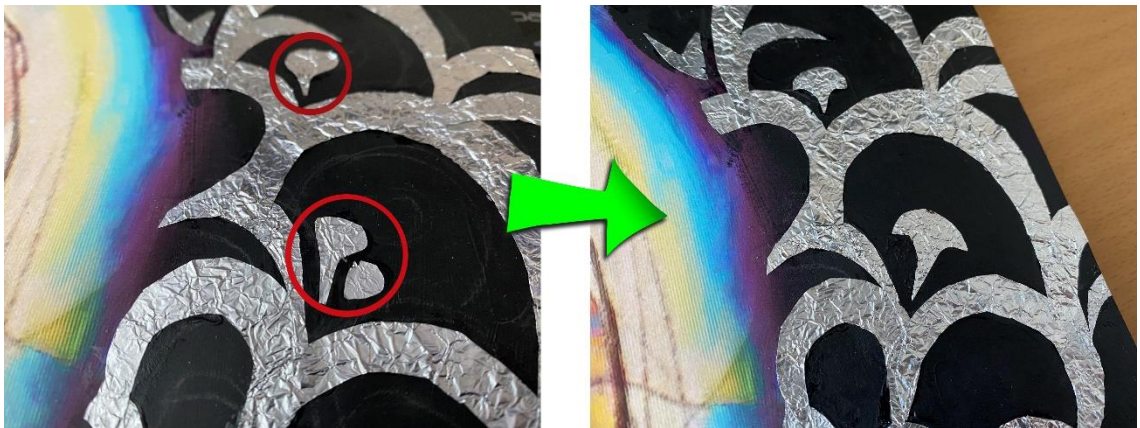
Kuvio 14. Tulostetun teoksen taka-ala maalattu mustaksi akryligessolla

Seuraavaksi etenin leikkaamaan kuviointia tavallisesta ruokakaupassa myytävästä alumiinifoliosta. Suunnittelin kuvioinnin muodostuvan teoksen reunoja kohti suurenevista silmukoista. Rakensin kuviointia siten, että leikkasin yhden tällaisen silmukan kerrallaan foliosta ja liimasin sen paikalleen tulosteen pinnalle. Leikkasin foliosta suurin piirtein silmukan kokoisen palasen lyijykynäluonnosta mallina käyttäen, jonka jälkeen rypistelin foliopalsen kevyesti ja avattuani sen uudelleen leikkasin siitä silmukan.

Alumiinifoliota oli suhteellisen helppo leikellä, joskin se repesi aika helposti. Tämä ei kuitenkaan ollut valtava ongelma, kunhan foliota käsitteli mahdollisimman kevyin ottein. Kaupoissa on myös saatavilla paksumpaa alumiinifoliota, jonka voisi kuvitella olevan repeilemisen suhteen kestävämpää. Mielikuvani foliokuvioinnista oli sellainen, että folio asettuisi kauniiksi, tasakokoisiksi rypyiksi, kuten Photoshop-luonnoksessa. Foliota joutui kuitenkin painelemaan kiinni tulosteen pintaan, jotta se liimaantuisi joka kohdasta. Tämä tietenkin litisti alumiinifolion rypytyksen.

Tulevaisuudessa ehkä hyväksyisin sen, että folio ei olisi pomminkestävästi kiinni tulosteen pinnassa, mutta rypytys pysyisi tasakokoisempänä ja siistimpänä.

Liimattuani kuviointia tulosteen pintaan, olin tyytymätön joihinkin leikkaamiini ja liimaamiini muotoihin. Päätin poistaa muodot ja korvata ne paremmilla. (Kuvio 15.) Liimattua foliota oli helppoa raapia pois terävää veistä apuna käyttäen. Kun olin tyytyväinen foliokuviointiin, siistin alueita kuvioinnin ympäriltä mustaa gessoa käyttäen. Peitin gessolla näkyvillä olevia lyijykynäluonnosteluita ja liimatahroja.

Kuvio 15. Foliokuvio, joihin en ollut tyytyväinen on korvattu uusilla

Seuraavaksi folioin tiettyjä alueita myös teoksessa esiintyvistä hahmosta. Näitä alueita en gessonnut, vaan liimasin folion suoraan tulosteen pinnalle. Kuten olisi voinut arvata, nämä folioidut alueet eivät olleet yhtä silmään pistäviä kuin mustalle pohjalle liimatut kuviot, johtuen pienemmästä tummuusarvojen kontrastista pohjan ja folion välillä. Olisin kuitenkin toivonut, että folioidut alueet olisivat erottuneet tulosteesta vähän selkeämmin. Päätin mustaa gessoa käyttäen maalata palasten ympärille vähän kuin sarjakuvamaisia heittovarjoja, jotka korostaisivat folioituja alueita. Tämä oli aika riskialtis veto. En ollut lainkaan varma näyttäisikö tämä hyvältä, vai olenko sotkemassa teoksen piloille. Nopeasti kuitenkin huomasin, että efekti näyttäisi toimivan ja se korostaa folioitua aluetta toivotulla tavalla. Päädyinkin maalaamaan gessolla suurempia alueita hahmon pinnasta kuin olin suunnitellut. Gesson syvä musta väri, tulosteen omasta pinnasta eroava heijastavuus, sekä siveltimellä maalaamani töpöttelevä jälki loivat jännittävää kontrastia ja syvyyttä teoksen pintaan. Lisäsin myös taustan foliokuvioihin mustaa gessoa, tarkoitukseni luoda illuusiota silmukoiden päällekkäisyydestä (kuvio 17).

Kuvio 17. Foliokuviointiin luotu vaikutelmaa päällekkäisyydestä mustaa gessoa käyttäen

Suunnitelmasta erkaantunut improvisaatio olisi saattanut johtaa pettymykseen, mutta tällä kertaa se mielestäni toimi tehden lopputuloksesta näyttävämmän. Lopputuloksesta tuli säväyttävämpi kuin mitä olin mielessäni kuvitellut. (Kuvio 18.)

Kuvio 18. Toinen teos viimeisteltynä

4 KOLMAS TEOS

4.1 Kolmannen teoksen tulostaminen ja jatkotyöstämisen suunnittelu

Kolmannen teoksen tai pikemminkin teoksen rakentamista varten suunnitellut osaset (kuvio 19) tulostin kopiopaperille tyypillistä toimistotulostinta käyttäen. Kyseinen tulostamiskeino on tässä opinnäytetyössä esiintyvistä selkeästi edullisin. Yhden tällaisen tulosteen hinta on mitätön.

Kuvio 19. Kolmatta teosta varten tulostettavat kuvaelementit

Kopiopaperituloste ei ole työskentelypohjana luotettava, mutta kolmannen teoksen tarkoituksena olikin kokeilla kollaasimaista lähestymistapaa, jossa liimaan tulosteen palasia maalaus pohjalle sen sijaan, että itse tuloste toimisi teoksen pohjana. Aikaisemmat kaksi teosta ovat olleet jo digitaalisessa muodossa viimeistellyjä teoksia, joita on keinotekoisesti jatkettu analogisessa muodossa. Kolmas teos ei ollut digitaalisessa muodossaan viimeistely teos, vaan työstin digitaalisesti vain palasia, jotka oli tarkoituskin koota yhtenäiseksi teokseksi vasta tulostamisen jälkeen.

4.2 Kolmannen teoksen jatkotyöstöprosessi

Käytin teoksen pohjana 30x30 cm kokoista canvasta, jonka pinnan värjäsin mustaa akryyligessoa käyttäen. Halusin lisätä maalaus pohjalle myös hieman väriä, joten värjäsin reunat punaista ja sinistä akryylimaalia käyttäen (kuvio 20). Tämä teki maalaus pohjan ilmeestä himan iloisemman ja leikkisemmän sen sijaan, että se olisi vain musta.

Kuvio 20. Maalaus pohjan punaiseksi ja siniseksi maalatut reunat

Kuvaelementit tulostin mustalla taustalla, jotta ne sulautuisivat visuaalisesti mustaksi gessotulle maalaus pohjalle. Tuloste leikkeiden musta tausta sopi gesson kanssa väritään yhteen kohtalaisen hyvin, joskin tulosteen musta vaikuttaa lämpimämmältä ja paikoitellen melkein kuin tummanpunaiselta akryyligesson neutraalimman mustan rinnalla. Gesson kuivuttua leikkelin elementtejä irti tulosteesta ja aloin suunnittelemaan teoksen asettelua (kuvio 21).

Kuvio 21. Kuvaelementtien asettelua ennen liimaamista

Mietin tulosteesta leikattujen kuvaelementtien rajoja, jotka tulisivat olemaan hie-
man koholla taustasta. Mielessäni kävi, että palaset voisi leikkaamisen sijaan va-
rovasti käsin repiä irti tulosteesta ja tällä tavoin syntyvä rosainen reuna sulautuisi
mahdollisesti paremmin canvas -pohjaan. Päädyin kuitenkin hylkäämään ajatuk-
sen tulostepalasiin häivyttämisestä tai naamioimisesta. Päätin, että kollaasimai-
sella tekniikalla tuotetusta teoksesta saa näkyä, että se on koottu irrallisista pala-
sista ja se on osa teoksen persoonaa.

Kun olin tyytyväinen palasten asetteluun, liimasin ne maalaus pohjalle. Halusin,
että palaset ovat tukevasti kiinni, joten levitin liimaa kauttaaltaan palasten tausta-
puolelle. Liimaa levisi jonkin verran maalaus pohjalle tulostepalasten ympärille,
mutta en ollutkaan tähän liittyen erityisen varovainen, vaan tarkoituksena oli lii-
mata palaset mahdollisimman vahvasti. Liiman kuivuttua peitin tahrat mustalla
gessolla ja ne katosivat täysin näkyvistä.

Kolmannen teoksen työstöprosessi eteni luontevasti, enkä kohdannut mitään
mainittavia vastoinkäymisiä. Toimistotulostimella kopiopaperille tulostetut kuvat

olivat tähän tarkoitukseen ehdottomasti tarpeeksi teräviä ja väritkin toistuivat kyllin hyvin. Maalauspohjan reunojen värjääminen oli myös hyvä idea. Värjätyt reunat tekevät teoksesta virkeämmän. Lopputulos on mielestäni onnistunut (kuvio 22).

Kuvio 22. Kolmas teos viimeisteltynä

5 TULOKSET JA PÄÄTÄNTÄ

5.1 Tekniikoiden ja teoksien onnistumisesta

Opinnäytetyöni tutkimuskysymys oli, miten muuttaa digitaalinen teos uniikiksi analogiseksi versioksi, jotta siitä tulisi lähestyttävämpi yleisön ja taidemarkkinoiden näkökulmasta. Kysymys on sellainen, että siihen ei ole yhtä oikeaa vastausta, vaan uusia ja erilaisia vastauksia voi kehitellä loputtomiin. Opinnäytetyösäni kokeilin ja tässä raportissa esittelin sellaisia tekniikoita, jotka voivat esimerkiksi olla vastauksia esitettyyn kysymykseen.

Opinnäytetyössä siis kokeilin muutamaa erilaista tulostamisen jälkeistä jatkotyöstötekniikkaa, joita käytin kolmessa opinnäytetyöprosessin aikana valmistamassani teoksessa. Ensimmäisessä teoksessa kokeilin tulosteileikkeiden korottamista, toisessa teoksessa ulkopuolisen pintamateriaalin lisäämistä, sekä tulosteen päälle maalaamista ja kolmannessa teoksessa tulosteileikkeiden kollaasimaista asettelua maalaus pohjalle.

Ensimmäisen teoksen osalla sanoisin, että tekniikka toimi ja lopputuloksesta tuli aika pitkälti sellainen kuin suunnittelinkin. Kuten luvussa 2.1 mainitsinkin, pelkäsin, että tulosteiden rahallinen arvo ja siitä johtuva paine onnistua saattaisi rajoittaa kokeilunhaluisuuttani. On totta, että jos olisin kokeillut tätä tekniikkaa vähempiarvoisilla tulosteilla, olisi lopputulos saattanut olla villimpi ja kokeilullisempi. Mielestäni kuitenkin kokeilin tekniikkaa tarpeeksi kattavasti, jotta sain siihen tuntuun ja tulevaisuuden kehittämideoita. Valmiissa teoksessa on korotettuja alueita vain noin senttimetrin korkeudelle tulosteen pinnasta. Voisi olla hauska kokeilla asettaa korotettuja alueita päällekkäin useammalle kerrokselle kuin pengeretyssä mäkimaisemassa, mikä loisi teokseen vielä enemmän syvyyttä. Korokepinosta voisi myös tehdä pikemminkin koroketolpan, joka nostaisi jonkin palasen todella kauas pohjasta. Tekniikkaa voisi kehitellä ja venyttää tulevaisuudessa erilasiin jännittäviin suuntiin.

Toisen teoksen alumiinifoliokuviointi toimi myös odotetulla tavalla, lukuun ottamatta pientä pettymystäni foliokuvioinnille suunnittelemani kauniin ja tasakokoisien rypytyksen menettämiseen liimaamisvaiheessa. Tämä on varsin pieni on-

gelma, jonka kanssa voisin tulevaisuudessa testaila löytääkseni täydellisen tavan liimata foliota. Vaikka folion kanssa työskentely onnistui ilman suuria vastoin käymisiä, voisin kuvitella, että kaupoissa saatavilla oleva vahvempi alumiinifolio saattaisi olla helpompaa käsitellä, ainakin jos pyrkii samantyyppiseen lopputulokseen kuin mikä minulla oli mielessä. Vahvemman folion rypytykskin saattaisi olla helpompi pitää litistymättömänä. Jos taas pyrkii ennemminkin ”hopeoituun” vaikutelmaan, jonka olisi tarkoituskin olla littana, on ohuempi folio varmasti oikein sopiva vaihtoehto.

Toisessa työssä käytin ulkopuolisena materiaalina alumiinifoliota, mutta materiaaleja ja vaihtoehtoja siihen liittyen, miten niitä käyttäisi on loputtomiin. Materiaalin voisi asettaa jonkinlaiseksi kuvioinniksi, kuten tämän teoksen kohdalla tein tai se voisi olla yhtenäisinä pintoina. Ulkopuolinen materiaali ja sen olemus voisi myös heijastaa teoksen aihepiiriä. Esimerkiksi teoksessa, jonka on tarkoitus esittää tai välittää tietynlaista tunnetta, voisi käyttää kovaa ja röpelöistä tai pehmeää ja sileää materiaalia riippuen siitä, kumpi sopii teemaan.

Kolmannen teoksen työstöprosessi erosi kahden ensimmäisen teoksen prosesseista huomattavasti siten, että kokosin teoksen analogisessa muodossa tulostamisen jälkeen, jolloin tulostamisen jälkeinen vaihe oli teoksen työstöprosessissa oleellisessa osassa. Kahden ensimmäisen teoksen kohdalla digitaaliset versiot olivat jo viimeistelyjä teoksia, jolloin tulostamisen jälkeinen jatkotyöstö tuntui väkinäiseltä.

Jatkotyöstöön minua motivoi ajatus siitä, että analogisessa muodossa olevat teokset voisivat olla yleisölle ja taidemarkkinoille lähestyttävämpiä kuin digitaaliset tiedostot. Kuitenkin nautin digitaalisesta työskentelystä ja olen siihen erikoistunut, joten haluan jatkaa sen parissa. Opinnäytetyöteoksia työstäessäni tulin siihen tulokseen, että jos digitaalisia teoksia haluaa tämänkaltaisia tekniikoita käyttäen jatkotyöstää, kannattaa miettiä, miten analoginen jatkotyöstäminen voisi olla merkityksellinen osa prosessia. Jo valmiiksi digitaalisessa vaiheessa viimeistelyjen teoksien väkinäinen jatkotyöstäminen tuntuu vaikealta ja siltä, että digitaalisesti tehty työ menee hukkaan, kun teosta kuitenkin muuttaa jatkotyöstövaiheessa. Kolmannen teoksen prosessi tuntui paljon järkevämmältä ja mielekkäämmältä, koska teos oli alusta asti suunniteltu viimeisteltäväksi analogisessa muodossa.

Suurimman osan työstä kuitenkin sain tehdä digitaalisesti, mutta myös tulostamisen jälkeinen vaihe oli tärkeä, sillä vasta silloin teos koottiin yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Kahdessa ensimmäisessä teoksessa käytetyt tekniikat toimivat ja voin nähdä itseni käyttävän niitä tulevaisuudessa, mutta kolmannen teoksen kaltaisessa tilanteessa, jossa teos on suunniteltukin viimeisteltäväksi analogisesti. Ongelma ei siis ole jatkotyöstötekniikoissa vaan siinä, että digitaaliset teokset olivat jo digitaalisina valmiita.

Lähdin prosessiin jääräpäisellä ajatuksella, että teen teokset valmiiksi digitaalisesti, kuten on minulle mieleistä ja jatkotyöstössä teen jotain, joka leimaa teokset uniikkeiksi, analogisiksi teoksiksi, mutta tämä ei ainakaan minusta tuntunut mielekkäältä työskentelyltä. Jos digitaalisesti viimeistelyjä teoksia haluaisi muuttaa analogisiksi teoksiksi ajattelisin, että jokin kevyempi jatkotyöstötekniikka, joka ei juurikaan muuttaisi teoksien yleistä ulkonäköä olisi parempi.

5.2 Tulevaisuudessa

Kahden ensimmäisen teoksen prosesseissa oli mielestäni oleellinen ongelma, mutta itse jatkotyöstötekniikat kuitenkin mielestäni onnistuivat. Kolmannen teoksen työstäminen tuntui varsin hauskalta ja teosta tehdessäni minulle heräsi kaikenlaisia ideoita, miten voisin yhdistellä kahdessa ensimmäisessä teoksessa keilemiani tekniikoita kolmannen teoksen kollaasimaisuuteen.

Voisin luoda erilaisia leikkeitä, joita tulostaisin ja asettelisin eri korkuisiin kerroksiin ensimmäisen teoksen jatkotyöstötekniikkaa käyttäen. Leikkeitä tai pohjakerrosta voisi koristaa alumiinifoliokuviot tai muut materiaalit tai voisin liimata erilaisia pintatekstuureita luovia materiaaleja maalaus pohjalle tai leikkeille ja vaikka maalata niiden yli niin, että vain tekstuuri jää koholle pinnasta, mutta väri ja heijastavuus peittyvät. Kolmannen teoksen tulostamisvalinta oli myös hyvä idea, sillä parempilaatuiset tulosteet ovat minulle ja varmaan monelle muullekin turhaan kalliita siihen, että niitä olisi useampi kappale, joita silputa ja joiden kanssa vapaasti testaila erilaisia ideoita, jotka mahdollisesti epäonnistuisivat. Kopiopa-

peritulosteet ovat melkein ilmaisia ja kuitenkin ainakin minulle tarpeeksi laadukkaita. Onhan kaikenlaisia lehtileikkeitäkin tunnetusti käytetty osana kollaasityökentelyä (Rise Art 2023).

Opinnäytetyöni oli testailua ja tutustumista. Pidän positiivisena lopputuloksena, että minulle syntyi paljon ideoita ja käsittelemissäni tekniikoissa on mielestäni ehdottomasti potentiaalia olla osana jotain todella hienoa ja kiinnostavaa, kun niitä kehittää pidemmälle. Uskon, että opinnäytetyöraportti saattaa olla hyödyllinen tai herätellä ideoita muissakin, jotka suunnittelevat vastaaventyypistä tekemistä.

LÄHTEET

Biggs, M. & Karlsson, H. 2010. The Routledge Companion to Research in the Arts. The Production of Knowledge in Artistic Research. Lontoo: Routledge.

Clark, M. 2022. NFTs, explained. The Verge 6.6.2022. Viitattu 1.5.2023
<https://www.theverge.com/22310188/nft-explainer-what-is-blockchain-crypto-art-faq>

Rise Art. A Guide to Collage. Viitattu 20.4.2023
<https://www.riseart.com/guide/2371/a-guide-to-collage>

Tanni, V. 2021. The challenges of the digital art market beyond the NFT boom. Artribune 1.4.2021. Viitattu 9.2.2023 <https://www.pauwaelder.com/the-challenges-of-the-digital-art-market-beyond-the-nft-boom/>